

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2444/2018
08.05.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА, кога заступа пуномоћник Снежана Кнежевић Бојовић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж бр.3254/17 од 25.01.2018. године, у седници већа одржаној 08.05.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж бр.3254/17 од 25.01.2018. године у преиначујућем делу и то делу којим је одбијен тужбени захтев, тако што се жалба туженог **одбија** као неоснована и потврђује пресуду Вишег суда у Новом Саду П бр. 456/2016 од 20.06.2017. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка плати износ од 344.470,82 динара, у року од 15 дана.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П бр. 456/2016 од 20.06.2017. године делимично је усвојен тужбени захтев и одржано на снази решење о извршењу Основног суда у Новом Саду Ив бр.128/15 од 06.02.2015. године за износ главнице од 96.637,45 евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу Народне банке Србије за евро који важи у време исплате, као и за износ од 97.500,00 динара на име трошкова извршног поступка, док је у преосталом делу који се односи на камату потраживану на цео износ дуга по стопи шестомесечни Еурибор плус 6 %, почев од 02.02.2015. године наведено решење о извршењу укинута и тужбени захтев у том делу одбијен. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж бр.3254/17 од 25.01.2018. године, жалбу тужиоца одбио, жалбу туженог делимично усвојио, делимично одбио и пресуду Вишег суда у Новом Саду П бр. 456/2016 од 20.06.2017. године

преиначио у побијаном усвајајућем делу одлуке о главници дуга, тако што је решење о извршењу првостепеног суда Ив 128/15 од 06.02.2015. године одржао на снази за износ главнице дуга од 58.810,45 евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу НБС за евро који је важио у време исплате, док је преко наведеног износа до досуђених 96.637,45 евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу НБС за евро који је важио у време исплате решење о извршењу укинуо и у том делу тужбени захтев одбио. Првостепена пресуда је потврђена у преосталом побијаном, а непреиначеном усвајајућем делу и побијаном одбијајућем делу. Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у преиначујућем делу којим је одбијен тужбени захтев и у погледу одлуке о трошковима поступка, тужила је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију, тужени предлаже да се ревизија одбије, трошкове је опредељено тражио.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП и нашао да је ревизија основана.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, 13.04.2005. године закључен је уговор о дугорочном кредиту између Националне банке ..., правног претходника тужиоца и ДОО „ВВ“, као дужника и ББ и ГГ, као гаранта, који је одобрен у износу од 123.060,00 евра у динарској противвредности са роком отплате до 31.05.2013. године са уговореном каматом по стопи – шестомесечни Еурибор плус 6 % годишње. Тужени је 21.04.2005. године, потписао овлашћење банци за попуну менице на основу уговора о дугорочном кредиту од 13.04.2005. године, у коме се наводи да је као обезбеђење уредног враћања одобреног кредита дужник обавезан да банци достави две соло бланко менице са овлашћењем за попуну менице. Њиме је овлашћена банка да соло бланко менице може попити до износа доспелих, а неисплаћених обавеза дужника по уговору о кредиту од 13.04.2005. године са свим каматама и трошковима накнадама и провизијама које произилазе из уговора до потпуног намирења доспелих обавеза по одобреном кредиту дужника. Банка је овлашћена да бланко меницу може попити „без трошкова“, односно „без протеста“, а тужени се као менични дужник обавезао да меничну своту плати банци, или лицу на које би евентуално пренела бланко меницу са свих или било ког рачуна код банке. Анексом 1. уговора о дугорочном кредиту од 31.05.2007. године у члану 1. констатовано је да се мењају одредбе основног уговора и одређује као коначан рок кредита 31.05.2013. године, да се кредит отплаћује у 72 једнака месечна ануитета, при чему први доспева 31.05.2007.

године. Због нередовног плаћања кредита банка је у складу са садржином уговора 26.05.2010. године упутила дописе туженом и ГГ као гарантима и Д.О.О. „ВВ“ као кориснику кредита због неиспуњења обавезе корисника кредита, услед чега је банка донела одлуку о проглашењу доспелим целокупног дугорочног кредита, ови дописи им нису уручени, уз назнаку да су странке (по изјави сестре) отпутовале, а да фирма више не постоји. Предузеће Д.О.О. „ВВ“ из ... брисано је из АПР-а са даном 27.01.2012. године. Као гаранцију по основу уговора о кредиту, тужени је тужиоцу предао соло бланко меницу број ... са клаузулом „без протеста“ коју је тужилац пупунио 02.02.2015. године на износ од 96.637,00 евра са каматом шестомесечни Еурибор плус 6 % годишње.

Тужилац је пре покретања ове парнице, пред Основним судом у Новом Саду против овде туженог и ГГ поднео предлог за извршење 26.10.2010. године на основу извршне исправе – хипотеке на некретнинама извршних дужника ради наплате износа од 132.060,00 евра са каматом шестомесечни еурибор плус 6 % годишње у динарској противвредности по званичном средњем курсу евра који је важио на дан исплате плус 0,3 % почев од 13.04.2005. године. Поступајући суд је 29.10.2010. године донео решење о извршењу и делимично дозволио предложено извршење, одредивши извршење ради наплате потраживања у износу од 132.060,00 евра и трошкова дозволе извршења у износу од 52.205,00 динара, уписом у јавне књиге, утврђивањем вредности јавном продајом непокретности извршних дужника. У преосталом делу који се односи на камату предлог је одбијен, против кога су извршни дужници изјавили приговор. Исти суд је 23.03.2012. године донео решење којим је решење о извршењу укинуо за износ преко 63.605,45 евра у динарској противвредности колико повериочево потраживање на име главнице износи на дан 26.10.2010. године. У погледу приговора извршног повериоца, на део решења који се односи на камату, решењем првостепеног суда од 06.04.2012. године приговор је одбијен. У извршном предмету је 25.01.2017. године донет закључак којим се обуставља спровођење извршења пред Основним судом у Новом Саду и одређено је да ће се спровођење наставити од стране јавног извршитеља. Тужилац у извршном поступку до закључења главне расправе у овој парници није наплатио своје потраживање. Према аналитичкој картици дужника Д.О.О. „ВВ“ за период од 06.06.2007. до 06.04.2009. године, дужник нема дуговања по уговору, на дан 31.03.2009. године будући да су обавезе уредно измириване, а за период од 01.01.2009. до 31.12.2011. године дуг по уговору на тај дан износи 58.810,45 евра на име главнице, док камата за овај период обрачуната према уговореним условима износи 37.826,62 евра.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, одржавши на снази решење о извршењу првостепеног суда за износ од 96.637,45 евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу НБС за еврo који је важио у време исплате на име главнице дуга, као и за износ од 97.500,00 динара на име трошкова извршног поступка, а исто је укинуо за износ потраживане камате на главницу дуга.

Другостепени суд у одлуци по жалби туженог, преиначује првостепену пресуду тако што одбија захтев тужиоца за исплату износа од 37.826,62 евра на име обрачунате камате, за период од 01.01.2012. године до 21.01.2015. године. Према израженом ставу другостепеног суда тужилац у току поступка није доказао висину свог потраживања на име камате, а из приложене писмене документације не може се утврдити правилност обрачуна припадајуће камате, из којих разлога одбија захтев тужиоца у том делу.

Основано се ревизијом тужиоца указује да је наведено становиште другостепеног суда засновано на погрешној примени материјалног права.

Према члану 1065. Закона о облигационим односима, уговором о кредиту банка се обавезује да кориснику кредита стави на располагање одређени износ новчаних средстава, на одређено или неодређено време за неку намену или без намене, а корисник кредита се обавезује да банци плаћа уговорену камату и добијени износ новца врати у време и начин како је то утврђено уговором. У члану 279. Закона о облигационим односима прописано је да на доспелу, а неисплаћену уговорену или затезну камату као и на друга доспела повремена новчана давања не тече затезна камата изузев када је то законом одређено. Могућа су и одступања од правила забране наплаћивања камате на камату, као што је то прописано чланом 400. став 3. Закона о облигационим односима, према коме одредбе претходних ставова (о забрани обрачунавања камате на камату) се не односе на кредитно пословање банака и других банкарских организација.

Из цитираних законских одредби произилази да банка има право да на основу члана 400. став 3. Закона о облигационим односима врши обрачун камате на камату. Банка може када је то предвиђено уговором обрачунати доспелу уговорну камату до утужења и захтевати исплату законске затезне камате обрачунате на износ углавничене камате, као и уговорну камату обрачунату на главни дуг уколико је та камата виша од стопе законске затезне камате.

Тужени је у конкретном случају менични дужник који је у обавези да исплати менично потраживање, по основу попуњене менице. Меница је апстрактна хартија од вредности, што значи да се из менице не види основни правни посао поводом кога је издата меница, као што је то случај код каузалних хартија од вредности (товаран лист, складишнице и др), у којима је назначен правни посао који је основ за издавање хартије. Инкорпорисаност значи да је неко имовинско право као што је новчано потраживање уграђено у хартију од вредности. Везаност инкорпорисаног права за постојање хартије од вредности значи да је законити ималац хартије од вредности истовремени титулар права на које се оно односи. Поверилац има право да тражи наплату по меници у кратком поступку у коме се не утврђује материјална, већ само формална истина. Меница је стого формална исправа о дуговима и не допушта истицање многих приговора који су дозвољени у редовном поступку. Формалност значи да је за постојање менице потребно сачинити писмену исправу која садржи елементе који су прописани законом. Послови у вези са хартијом од вредности по самом закону су

формални правни послови и формалност се не огледа само у писменој форми, већ и обавезном садржају који имају хартије од вредности.

Полазећи од садржине наведених законских одредби, у контексту утврђеног чињеничног стања, Врховни касациони суд налази да банка тужилац, има право да врши обрачун камате на камату и може у смислу члана 400. став 3. Закона о облигационим односима обрачунати доспелу уговорну камату до утужења као што је то учињено у овом случају. Дакле, тужилац има право и да по одредбама Закона о облигационим односима, којима је регулисан уговор о кредиту, као и по одредбама Закона о меници, потражује поред износа невраћеног кредита и износ уговорене камате за период коришћења кредита са даном доспелости кредита.

Правилна је и одлука о трошковима првостепеног поступка донета у смислу члана 153. став 1. и 163. став 2. ЗПП, јер тужилац који је успео у овом спору није опредељено тражио трошкове првостепеног поступка, а није опредељено захтевао ни трошкове жалбеног поступка.

Из наведених разлога на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлуку о трошковима ревизијског поступка као у ставу другом изреке, Врховни касациони суд је донео на основу члана 165. став 2. и 153. став 1, 154. став 2. и 163. став 2. ЗПП, тако што је тужиоцу досудио трошкове за састав ревизије 60.000,00 динара, за таксу на ревизију 142.235,41 динара и за таксу на одлуку по ревизији 142.235,41 динар, према опредељеном захтеву тужиоца. Трошкови су одмерени у складу са успехом у спору и важећом Адвокатском и Таксеном тарифом.

Како трошкови састава одговора на ревизију не представљају оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице у смислу члана 154. став 1. ЗПП, то је одлучено у изреци под три.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић